

Recull de premsa del tercer trimestre de l'Arxiu Municipal de Granollers Octubre, novembre i desembre de 2023

Una mirada al passat. Pastisseria i confiteria Puchades, any 1909. <i>Granollers Informa</i> , 1 d'octubre.....	3
Els 75 anys de l'AC, a les jornades de Patrimoni. <i>SOM Granollers</i> , 6 d'octubre	4
Memòria visual de Blancs i Blaus. <i>El 9 Nou</i> , 6 d'octubre.....	5
Qui surt en aquesta fotografia? La colla juvenil de l'Esbart Dansaire de Granollers. <i>El 9 Nou</i> , 6 d'octubre.....	6
El rebesavi d'Austràlia. <i>El 9 Nou</i> , portada, 13 d'octubre.....	7
A la recerca del rebesavi Rodoreda. <i>El 9 Nou</i> , 13 d'octubre.....	8
Qui surt en aquesta fotografia? Un equip de futbol desconegut a Granollers. <i>El 9 Nou</i> , 13 d'octubre.....	9
Seguint la petja del rebesavi. <i>SOM Granollers</i> , portada, 13 d'octubre....	10
Les Rodoreda arribades d'Austràlia per retrobar els orígens vallesans. <i>SOM Granollers</i> , 13 d'octubre.....	11
L'Hospital i el TAC centren les Jornades de Patrimoni. <i>SOM Granollers</i> , 13 d'octubre.....	12
Núria Nia, de l'arxiu històric al món virtual. <i>SOM Granollers</i> , 19 d'octubre.....	13
Qui surt en aquesta fotografia? Un equip de futbol al camp del c. Girona de Granollers. <i>El 9 Nou</i> , 20 d'octubre.....	14
Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual a l'Arxiu. <i>SOM Granollers</i> , 26 d'octubre.....	14
Qui surt en aquesta fotografia? Un grup de persones en un envelopat no identificat. <i>El 9 Nou</i> , 27 d'octubre.....	15
Qui surt en aquesta fotografia? Una competició d'escacs en un espai no identificat. <i>El 9 Nou</i> , 3 de novembre.....	15
Una mirada al passat. Cementiri del Ramassar. <i>Granollers Informa</i> , novembre.....	16
L'Arxiu ajuda una família australiana a seguir el rastre documental del seu rebesavi granollerí. <i>Granollers Informa</i> , novembre.....	16
Qui surt en aquesta fotografia? Un equip i un camp de futbol desconeguts. <i>El 9 Nou</i> , 10 de novembre.....	17

Berni Puig impremta els colors del passat tèxtil de Roca Umbert. <i>SOM Granollers</i> , 17 de novembre.....	18
El color com a memòria històrica. <i>El 9 Nou</i> , 17 de novembre.....	19
Qui surten en aquesta fotografia? Els músics d'una orquestra sense identificar. <i>El 9 Nou</i> , 17 de novembre.....	20
Qui surt en aquesta fotografia? Una cursa de motos a l'antiga carretera de Granollers. <i>El 9 Nou</i> , 24 de novembre.....	20
L'Arxiu inaugura una exposició sobre Roca Umbert al vestíbul de l'Ajuntament. <i>SOM Granollers</i> , 30 de novembre.....	21
El pessebre, dedicat a la Tèrmica. <i>SOM Granollers</i> , 30 de novembre.....	21
Una mirada al passat. Festa de santa Llúcia. <i>Granollers Informa</i> , desembre.....	22
L'artista Berni Puig pinta un mural a Roca Umbert amb els colors de l'antiga fàbrica tèxtil. <i>Granollers Informa</i> , desembre.....	22
Evocacions de l'antiga fàbrica. <i>El 9 Nou</i> , 7 de desembre.....	23
Qui surt en aquesta fotografia? Un grup de nois a l'antic parc de l'Estació. <i>El 9 Nou</i> , 7 de desembre.....	23
El temps dels 230 telers en moviment. <i>SOM Granollers</i> , 7 de desembre.....	24
El testimoni dels treballadors, en viu i en audiovisuals. <i>SOM</i> , 14 de desembre.....	25
Un passat ben present. <i>El 9 Nou</i> , 15 de desembre.....	26
Qui surt en aquesta fotografia? Un grup de persones en un envelopat desconegut. <i>El 9 Nou</i> , 15 de desembre.....	27
Qui surt en aquesta fotografia? Una festa religiosa en una població sense identificar. <i>El 9 Nou</i> , 23 de desembre.....	27
40 anys de Blancs i Blaus. Resum de l'any de <i>SOM Granollers</i> , 28 de desembre.....	28
Albert Forns reconstrueix el bombardeig en un llibre coral. Resum de l'any de <i>SOM Granollers</i> , 28 de desembre.....	28
L'Esbart Dansaire cedeix el fons documental a l'Arxiu. Resum de l'any de <i>SOM Granollers</i> , 28 de desembre.....	28
Memòria gràfica recuperada. <i>El 9 Nou</i> , 29 de desembre.....	29/30

UNA MIRADA AL PASSAT

Pastisseria i confiteria Puchades, any 1909.
L'establiment estava situat a la plaça de la
Porxada i ben aviat es va transformar en una
botiga de queviures; va tancar l'any 1976.

Fotografia d'autor desconegut /
Cessió d'Enric Bosch / Col·lecció "L'Abans" /
AMGr

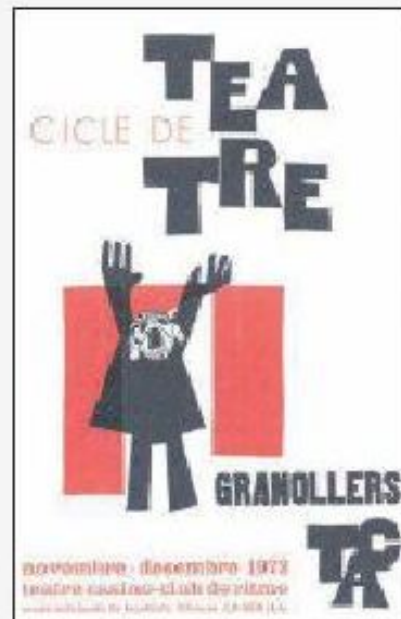
ARXIUGR

Els 75 anys de l'AC, a les Jornades de Patrimoni

ENGUANY L'AC TAMBÉ HA CELEBRAT ELS 75 ANYS DE LA SEVA FUNDACIÓ.

Per commemorar-ho i en el marc de les Jornades Europees del Patrimoni, l'Arxiu Municipal de Granollers (AMGr) ha difós com a Document del mes el cartell de la primera edició del Cicle de Teatre, que l'AC va organitzar el 1972. El Teatre de l'Associació Cultural (TAC), el grup escènic de l'entitat, va impulsar una destacada programació cultural als anys 70 i 80 dins del Cicle de Teatre. A més, a partir d'el divendres 13 d'octubre, el web arxiufotografic.granollers.cat difondrà cartells i fotografies del Cicle de Teatre organitzat durant més de 20 anys el TAC, i que va dur a la ciutat companyies com Els Comediants, Els Joglars, El Tricicle, i un llarg etcètera. Per anar obrint boca de cara al documental sobre el 75è aniversari que s'està ultimant.

A la fotografia de l'esquerra, el Concurs de Rajolers de 1993 al parc Torras Villà, on solia fer-se els primers anys. A la dreta, el Correigua de 1992 a la plaça de la Porxada

Memòria visual de Blancs i Blaus

Una exposició fotogràfica al vestíbul de l'ajuntament recorda els primers anys de la festa major

Granollers

EL 9 NOU

El vestíbul de l'ajuntament de Granollers acull fins a l'1 de desembre l'exposició fotogràfica "Els inicis de la festa major de Blancs i Blaus". Una mostra comissariada per l'Arxiu Municipal, que celebra el 40è aniversari de la festivitat tot recordant els seus primers anys. L'exposició inclou un total de 22 imatges —distribuïdes al llarg de 14 plafons— que mostren les principals activitats que es feien durant els primers temps de la festa major de Blancs i Blaus. Les fotografies pertanyen a diferents fons i col·leccions de l'Arxiu.

L'estirada de corda de 1992, quan encara es feia al carrer Santa Anna

L'exposició segueix els quatre dies que durava inicialment la festa major, des del darrer dijous d'agost fins

al diumenge de la mateixa setmana. El ritual començava amb la decoració de les places per part de les colles. Al

principi només es decorava la Porxada, tot i que posteriorment s'hi va afegir la plaça Barangé. A continuació venia la cerimònia d'inici de festes, amb la cercavila de tots els grups i el bestiari festiu, i la lectura del pregó.

Totes aquestes activitats es poden veure a la mostra, que recull imatges datades entre 1983 —l'any en què es va estrenar la festa de Blancs i Blaus— i 1995. En anys posteriors es van anar introduint noves propostes com l'arrosada popular del parc Torras Villà, l'estirada de corda —que abans de fer-se al carrer Anselm Clavé solia dur-se a terme al carrer Santa Anna—, el correfoc o el Correigua.

Aquests dos últims actes, sorgits a iniciativa dels Blaus i dels Blancs, respectivament, van esdevenir ben aviat multitudinaris.

L'exposició de l'Arxiu Municipal també documenta els inicis d'activitats com la trobada i plantada de gegants a la plaça Barangé, l'aixecada de castells amb actuació dels Xics des de 1991, el concurs de Rajolers —en una imatge de 1993, quan encara es duia a terme al parc Torras Villà, abans de traslladar-se al Palau d'Esports—, la traca dels 1.000 metres —que el 1983 va recuperar un antic costum de les festes majors dels anys 30—, els focs artificials o el sopar de germanor, que solia celebrar-se sota la Porxada fins l'any 2001 i on es proclamava la colla guanyadora de la festa, encarregada d'escollir el pregoner de l'any següent. L'exposició es pot visitar de dilluns a divendres durant tot el dia.

**La colla juvenil
de l'Esbart
Dansaire
de Granollers**

Granollers

En aquesta fotografia d'autor desconegut s'hi veuen els membres de la colla juvenil de l'esbart Dansaire de Granollers. És de 1985, però no se sap qui són els nois i les noies que hi surten. Es tracta d'una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

El tall de l'R3 per la doble via ensopega el primer dia amb l'enèsima incidència a la línia

Adif avançarà la feina als viaductes del Tenes, del Congost i dels Gorcs en els mesos del tall (Pàgines 2 a 5)

(Pàgina 7)

Joan Mas, corresponsal a Jerusalem:
"Gaza li ha explotat a la cara a Israel"

(Pàgina 37)

Borsa de feina

Passatgers que han arribat amb tren a Mollet procedents de Barcelona caminen per agafar el bus en direcció nord

(Pàgina 6 i editorial)

Uns 70 conductors s'aturen al nou aparcament de Fogars i pugen a Santa Fe del Montseny amb bus

(Pàgina 22)

Dos anys i mig de presó per al conductor implicat en un xoc on va morir un motorista a Granollers

(Pàgina 35)

L'artista de Cardedeu Cinta Vidal presenta "Cohabit", la seva primera exposició a Nova York

(Pàgina 18) El Rodoreda a l'Arxiu de Granollers

El rebesavi d'Austràlia

Dues germanes australianes arriben fins a Granollers tot seguint la pista de Jeroni Rodoreda, que va emigrar a Austràlia el 1849 i era fill del sastre de Llerona.

(Pàgina 29) El tall a la cinta de les noves instal·lacions

Un trampolí per créixer

La filial ibèrica de la multinacional Agco estrena una nova nau logística a Granollers que els permetrà doblar comandes al mercat de l'Estat, Portugal i el sud de França.

(Pàgina 41)

La Cobla de Granollers interpreta una sardana al papa Francesc

(Pàgina 49)

Gairebé el doble d'inscrits per preparar la Mitja a Granollers

Raquel Lázaro, Josep Maria Fiol Rodoreda i les germanes Gillian i Lucy Rodoreda, aquest dimecres a l'Arxiu Municipal de Granollers

A la recerca del rebesavi Rodoreda

Dues germanes australianes arriben fins a Granollers tot seguint la pista del seu avantpassat

Granollers

Oriol Serra

Les germanes Gillian i Lucy Rodoreda són originàries de Perth, Austràlia. Han arribat a la comarca tot seguint la pista del seu rebesavi, Jeroni Rodoreda, fill de Granollers, que va emigrar a Austràlia l'octubre de 1849. Després de dues dècades fent recerca, les germanes van poder contactar amb dues famílies de la ciutat que descendei-

xen de la mateixa branca de la nissaga Rodoreda, les de Josep Maria Fiol Rodoreda i Francesc Rodoreda. Aquests dies ressegueixen plegats la traça dels seus avantpassats en poblacions com Granollers, la Garriga, l'Ametlla o Llerona.

"Sabíem que un avantpassat nostre era d'origen espanyol, però no en teníem cap més pista. Ara fa 20 anys vam començar a fer recerca, i jo mateixa havia arribat

Casa dels Rodoreda a la Carretera

a visitar Barcelona en més d'una ocasió, però ho vam deixar estar perquè no trobàvem res", recordava Gillian Rodoreda aquest dimecres, tot consultant documents de l'Arxiu Municipal de Granollers acompanyada per la seva germana, per Josep Maria Fiol Rodoreda i per Raquel Lázaro, esposa de Francesc Rodoreda.

"Un dia, gairebé per casualitat, vam descobrir el diari personal d'un dels passatgers

del vaixell amb què el nostre rebesavi havia viatjat fins a Austràlia. Aquest diari va ser la clau per poder completar la recerca, ja que hi sortia el nom de Jeroni Rodoreda i s'hi indicava que era de Granollers. Trobar aquell document va ser un miracle, un regal de Déu. I haver descobert que tenim parents a Granollers és increïble", afegeix Gillian Rodoreda.

Jeroni Rodoreda era fill del sastre de Llerona Francesc Rodoreda, que es va establir a Granollers un cop casat amb Elisabet Revarter. Monjo benedictí, el 1849 se'n va anar a Austràlia a fer de missioner amb la companyia del bisbe Martí Grivé, també de Granollers. Passats uns anys va abandonar l'ordre, es va dedicar a fer de forner i va formar una família amb l'irlandesa Mary Ann Hines. Es calcula que actualment hi ha més d'un centenar de persones a Austràlia amb el cognom Rodoreda.

"Sabia que un tal Jeroni Rodoreda havia anat a Austràlia, perquè m'ho havia explicat el meu pare. Però no havia estirat mai el fil. Quan la Gillian i la Lucy es van posar en contacte amb mi, va ser un moment molt emocionant. És increïble saber que tens parents a milers de quilòmetres de distància", apuntava Josep Maria Rodoreda. "Abans de conèixer personalment la Lucy i la Gillian, ens vam estar enviant cartes durant dos anys i vam comprovar que tots formàvem part de la mateixa branca dels Rodoreda. Elles sempre s'han pres molt seriosament aquesta recerca. I haver arribat a conèixer aquest lligam que tenim ha estat molt emocionant", afegia Raquel Lázaro.

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Un equip de futbol desconegut a Granollers

Granollers

En aquesta fotografia hi surt un equip de futbol a l'antic camp de la zona del Pavelló Municipal de Granollers. No se sap quin equip és ni quan es va fer la fotografia. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

ESTEBE GIRONELLA

ENTREVISTA A
JORDI CODINA, NOU PRESIDENT DE L'ECG:
"VULL DONAR ESTABILITAT AL CLUB I, PER TANT,
RESOLDRE LA SITUACIÓ AMB NAMA SPORTS" 18

MOBILITAT
ELS BUSOS ALTERNATIU A LA LÍNIA R3, TALLADA
PER OBRES FINS AL GENER, SURTEN CADA
MITJA HORA DEL CARRER JOANOT MARTORELL 4

INFRAESTRUCTURA EL PSC **INSISTEIX** A DEMANAR CÀMERES DE LECTURA DE MATRÍCULES PER EVITAR QUE ELS VEHICLES PESANTS SE SALTIN LA PROHIBICIÓ DE PAS 4

La Generalitat fa passos per instal·lar asfalt sonoreductor a la ronda Sud

HABITATGE

En marxa la construcció de 17 pisos municipals de lloguer social al passeig de la Muntanya 5 i Edit.

ECONOMIA

La multinacional AGCO de distribució de maquinària agrícola obre un centre logístic a Palou Nord 14

COMERÇ

Obre la perfumeria Druni a l'antic local del Zara al carrer Anselm Clavé 15

ESPORTS

Pol Espargaró, sense seient titular de GasGas el 2024 a MotoGP 16

CULTURA

El papa Francesc rep la cobla Ciutat de Granollers i l'alcaldeessa al Vaticà 19

SEGUINT LA PETJA DEL REBESAVI

Les germanes australianes Gillian i Lucy visiten l'Arxiu Municipal per veure-hi la documentació sobre Jeroni Rodoreda, missioner granollerí 9

MEMÒRIA HISTÒRICA LES REBESNETES D'UN GRANOLLERÍ EMIGRAT A PERTH EL SEGLE XIX COM A MISSIONER BENEDICTÍ EN TROBEN LES SEVES REFERÈNCIES A L'ARXIU

Les Rodoreda arribades d'Austràlia per retrobar els orígens vallesans

La Gillian i la Lucy Rodoreda són dues germanes australianes que des de fa uns dies s'allotgen a la Fonda Europa, des d'on veuen el número 20 del carrer Sant Roc, un dels domicilis que el seu avantpassat Jeroni Rodoreda va habitar abans de marxar a Austràlia el 1849. Les germanes arribades des de l'altra punta del món feien parada dimecres a l'Arxiu Municipal (AMGr), on consultaven documentació del seu rebesavi, acompanyades de Raquel Lázaro, la dona de Francesc Rodoreda, un granollerí que el setembre de 2021 va rebre una carta d'una família australiana que buscava el seu avantpassat nascut a Granollers el 1831. Aquesta no era l'única carta que enviaven, però Lázaro ha estat una ajuda importantíssima en la seva cerca, ja que ha investigat en diversos arxius catalans fins a remuntar la genealogia de la família fins al segle XVII a Santa Maria d'Oló (el Moianès), i demostrar també el parentiu amb Mercè Rodoreda

A L'ARXIU Raquel Sánchez, Josep M. Fiol Rodoreda, i Gillian i Lucy Rodoreda

—de qui les australianes han pogut conèixer l'obra—.

Durant aquests dos anys, les dues famílies s'han estat cartejant. **"Ha estat molt emocionant. Els australians tenen una història molt curta i veure papers del segle XVII per a ells és una passada"**, explica Lázaro. La Gillian ho corrobora: **"Ha**

estat realment increïble trobar el rebesavi a Granollers". Tot plegat, gràcies a un cúmul de **"casualitats, és com un miracle"**, diu la Rodoreda australiana. I és que l'origen de la cerca és un dietari que va caure a les seves mans després de volar tres continents. Francesc Marsà i Amigó hi explicava el seu viatge amb la fra-

gata La Ferrolana l'octubre de 1849 amb destinació a Austràlia i hi detallava el llistat de tripulants, entre els quals un jove Jeroni Rodoreda de 18 anys. **"Aquesta va ser la primera pista"**, explica Lázaro. I és que l'avantpassat de la Gillian i la Lucy va salpar de Barcelona cap a Cadis per embarcar-se amb altres missioners benedictins —amb la protecció del bisbe granollerí Martí Grivé, qui també va ser segon bisbe de Perth—. L'objectiu era establir a New Norcia, a 130 km de Perth, una missió per evangelitzar aborígens australians. Passats uns anys, Jeroni Rodoreda va abandonar l'ordre i va conèixer la irlandesa Mary Ann Hines, amb qui va formar una família, que té la Gillian i la Lucy com a quarta generació.

A banda de conèixer Granollers i els indrets on va viure el seu rebesavi —també a la plaça Major (ara Porxada) i el carrer Barcelona—, també han visitat altres municipis de la comarca amb vïndes familiars, com l'Ametlla i la Garriga. Dilluns també

visitaran Santa Maria de Llerona, on hi ha enterrat el pare del Jeroni, el sastre Francesc Rodoreda. També han conegut altres Rodoreda granollerins, com Josep M. Fiol, qui explicava a l'arxiu que el seu pare li havia parlat d'un ascendent que havia anat a Austràlia.

La Gillian ja havia vingut altres cops a Catalunya, **"ja havia fet recerca, però mai trobava res"**. Ara ha pogut compartir la història del rebesavi Jeroni en una trobada amb els Rodoreda australians.

Interès per la genealogia

L'interès per la genealogia ha fet que aquesta visita a l'Arxiu no sigui aïllada, sinó que **"ens hi trobem de tant en tant. Aquest, però, és el cas que arriba de més lluny"**, explica la tècnica de l'AMGr, Rosa Sánchez, qui detalla que també han rebut consultes des de Colòmbia i l'Argentina. El primer padró del qual disposa l'AMGr és de 1827, tot i que anteriorment hi ha registres, **"sobretot dels caps de família perquè es feien per cobrar tributs"**, diu Sánchez. Segui com sigui, entre aquesta documentació facilitada per l'AMGr, Raquel Lázaro va trobar el Jeroni empadronat a Granollers amb 4 anys. * M.E.

ARQUITECTURA ACTIVITATS EN EL MARC DEL PROGRAMA EUROPEU

L'Hospital i el TAC centren les Jornades de Patrimoni

Les Jornades Europees de Patrimoni se celebren a Catalunya des de 1991 i Granollers és una de les primeres ciutats adherides any rere any. Enguany, les activitats de descoberta del patrimoni se celebraran aquest cap de setmana. En el cas de Granollers, la història de l'Hospital de Granollers –que enguany celebra el centenari de l'edifici noucentista– serà la protagonista diumenge d'una visita guiada que sortirà a les 11 h de l'Adoberia. Els participants faran un itinerari pels edificis i indrets hospitalaris de la ciutat: des de l'antic Hospital medieval de la vila, passant per

l'indret on hi havia hagut l'Hospital dels Caputxins (meitat del s. XIX) per arribar a l'edifici històric de l'actual Hospital, inaugurat l'any 1923. Comptarà el guiatge de la historiadora de l'art Cinta Cantarell i amb la participació de la ballarina Carmen Nájera i el músic Roger Sans.

D'altra banda, en el marc del 75è aniversari de l'Associació Cultural (AC), l'Arxiu Municipal (AMGr) ha publicat al portal *arxiufotografic.granollers.cat* una mostra de castells i fotografies del cicle de teatre que durant 20 anys va organitzar el TAC, Teatre de l'AC. ✱

Núria Nia, de l'arxiu històric al món virtual

Des de dilluns ja es pot veure en un dels murs del recinte fabril de Roca Umbert el resultat de la intervenció de l'artista palauenca Núria Nia —que l'any passat ja va participar a l'Open Panoràmic— sobre imatges de l'Arxiu Municipal de Granollers. Es tracta de quatre fotografies dels anys 30 del segle passat fetes per Josep Bosch i Plans a Joan Vilalta, Antònia Puig, Maria García i Antoni Jonch Cuspinera. Nia ha aplicat els mecanismes expressius de la comunicació humana i els seus avatars a instal·lació *Estadi de fluïdesa*. L'artista aprofundeix en l'àmbit de les expressions humanes i la seva aplicació en el món virtual.

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Un equip de futbol al camp del carrer Girona de Granollers

Granollers

En aquesta fotografia de Francesc Gorgui s'hi veu un equip de futbol al camp del carrer Girona de Granollers. No se sap de quan és ni de quin equip es tracta. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània poden posar-se en contacte amb l'[Arxiu Municipal](mailto:arxiufotografic@granollers.cat) de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual a l'Arxiu

Amb motiu del Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual, l'Arxiu Municipal de Granollers (AMGr) difondrà a partir de l'1 de novembre un nou film històric. Es tracta d'una gravació de 1958 que va fer Josep Bernaus sobre el catecisme al barri del Xarlet, que dura prop de 8 minuts i que a partir de dimecres es podrà veure a arxiufotografic.granollers.cat.

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Un grup de persones en un envelat no identificat

Granollers

En aquesta fotografia de Francesc Gorgui s'hi veu un grup de persones en un envelat. No se sap qui són, de quin poble era l'envelat ni quin any es va fer la fotografia. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània, poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

FRANCESC GORGUI

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Una competició d'escacs en un espai no identificat

Granollers

En aquesta fotografia d'Esteve Gironella s'hi veu una competició d'escacs en un espai no identificat. Tampoc se sap quan es va fer ni qui són els jugadors. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània, poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

ESTEVE GIRONELLA

UNA MIRADA AL PASSAT

Cementiri del Ramassar

Aquests dies pels volts de Tots Sants, el cementiri és un indret molt visitat. En aquesta fotografia de 1925 veiem el cementiri del Ramassar, a la serra de Llevant, des de darrere del panteó de la família Pereanton, obra de l'escultor Agustí Clarí.

Fotografia: Joan Font i Domènech /
Fons Joan Font i Domènech /AMGr

ARXIUGR

L'Arxiu ajuda una família australiana a seguir el rastre documental del seu rebesavi granollerí

La Lucy i la Gillian Rodoreda (a la dreta), consulten documents de l'Arxiu amb la seva família granollerina, Raquel Lázaro i Josep M. Rodoreda

L'Arxiu Municipal rep sovint consultes de persones que busquen informació dels seus avantpassats i els facilita la documentació i dona suport en la cerca, normalment als padrons, el primer

dels quals data de 1827. Una d'aquestes peticions els ha arribat des dels antípodes.

La Gillian i la Lucy Rodoreda van enviar cartes, des d'Austràlia, a persones amb el seu mateix cognom de Catalunya per seguir el rastre del seu rebesavi, Jeroni Rodoreda. Van rebre dues respostes de Granollers, del Francesc Rodoreda i en Josep M. Rodoreda. Amb la seva ajuda, han localitzat informació documental del Jeroni, nascut a Granollers l'any 1831, i que va arribar com a missioner benedictí a Austràlia on, posteriorment, va formar una família i va prosperar com a forner. Actualment, hi ha desenes de persones a Austràlia amb el cognom Rodoreda.

Aquest octubre, la Gillian i la Lucy, han volgut tancar el cercle i han vingut fins a Granollers per conèixer la ciutat del seu avantpassat, la seva família granollerina i consultar documents de l'Arxiu de mitjan segle XIX, com el padró, on apareix el nom del seu rebesavi.

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Un equip i un camp de futbol desconeguts

Granollers
En aquesta fotografia feta per Francesc Gorgui s'hi veuen els jugadors d'un equip de futbol desconegut, en un camp que també és desconegut. Tampoc se sap de quin any és la fotografia. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània, poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

FRANCESC GORGUI

Berni Puig impremta els colors del passat tèxtil de Roca Umbert

CARTON DE COLORS DE FILS

La façana de la impremta municipal, a l'exterior del recinte de Roca Umbert al carrer Lluís Companys, llueix des d'aquesta setmana els colors de les paletes cromàtiques que es feien servir per als fils dels antics telers de la fàbrica, i que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers. Fins dimarts hi va estar treballant l'artista Berni Puig, qui no és el primer cop que centra un mural en la recuperació del passat cromàtic d'espais. **"M'agrada treballar l'abstracció però a partir del significat dels colors"**, explicava l'artista.

Berni Puig (Castellbell i el Vilar, el Bages, 1990) ha pintat, doncs, el mural titulat *TINT*, que reproduïx de manera artística els colors dels fils amb què feia les teles l'antiga fàbrica tèxtil de Roca Umbert. És un reflex fidel de tres cartes de colors de l'antiga fàbrica tèxtil perquè preserva l'ordre i la paleta

BERNI PUIG Dimarts, amb el mural pràcticament enllestit

exactes de la documentació original trobada al Fons Roca Umbert de l'Arxiu Municipal de Granollers.

El mural, a més, conté anotacions, com ara els números de sèrie dels colors, en un to més lluminós, la qual cosa proporciona una informació detallada sobre els colors utilitzats en la producció tèxtil. **"Hem plasmat al mur els fils ordenats cromàticament, per rememorar el que es feia en aquest recinte en el passat"**, insisteix Puig, qui explica que, fins i tot, van trobar documentació en què s'explica amb quins ingredi-

ents es feien els colors.

Les referències conservades a l'Arxiu ha estat un tresor per al muralista: **"Començar un projecte amb això va ser increïble; m'ha facilitat molt la feina"**, destacava, ara ja amb el nou mur de Roca Umbert acabat. A més, Berni Puig remarcava també que el projecte té un comissariat **"molt pensat"**.

L'artista

L'obra de Berni Puig es fonamenta en l'ús de geometries i colors equilibrats i, de fet, ha realitzat altres murals on recupera el passat cromàtic dels espais, com el mateix que es pot veure a l'antiga colònia tèxtil de Cal Rosal al Berguedà, ara reconvertida en el centre d'art el Konvent, on Puig fa residència. **"Segueixo dues línies: la història que hi ha en el color i l'evolució en el paisatge. Al Konvent vaig prendre mostres de les parets de les fàbriques del Berguedà que han anat desapareixent"**, detalla.

Berni Puig té estudis superiors d'il·lustració per l'Escola Massana de Barcelona i de disseny industrial per La Llotja, ha guanyat una quinzena de beques i premis convocats per institucions catalanes i espanyoles, ha participat en una desena llarga de festivals de muralismes en els mateixos àmbits territorials i ha realitzat exposicions individuals i ha participat en algunes de col·lectives fora de l'Estat. ✪ MONTSE ERAS

Contorno Urbano ha elaborat un estudi de l'estat de l'art urbà

La nova intervenció artística als murs del recinte fabrils s'emmarca en la reforma de l'espai exterior de Roca Umbert i de la museïtzació de la Tèrmica, finançada pels fons Feder. Alhora, *TINT* forma part del projecte d'art urbà Murs que parlen, que impulsa l'Ajuntament de Granollers des del 2006.

De fet, el mur de Berni Puig és la culminació d'un encàrrec del consistori a la Fundació Contorno Urbano, una entitat especialitzada en les intervencions artístiques en clau comunitàries i projectes de regeneració urbana. Així, des de l'abril passat Contorno Urbano ha estat treballant en l'estudi de l'estat de l'art urbà a Granollers, així com **"en unificar criteris per donar més sentit a les intervencions"**, explicava a Som el també muralista i director artístic de Contorno Urbano, Esteban Marin. La fundació ha facilitat al consistori un anàlisi en què recull els murs que no estan intervinguts i són susceptibles d'estar-hi, altres que tenen murals que es poden renovar, així com proposa un espai obert perquè els muralistes puguin pintar sempre que vulguin i, fins i tot, un espai també obert però comissariat. De fet, Marin ha actuat també com a comissari de l'obra que ha culminat el treball a Roca Umbert. **"L'encàrrec acabava amb una acció de creativitat urbana i ens vam decantar per aquesta, tot i que teníem altres idees al cap, com unes grades mòbils al recinte de Roca Umbert"**, detalla Marin.

Berni Puig, dimarts a la tarda davant el mural que ha estat pintant aquests dies a l'exterior de la fàbrica

El color com a memòria històrica

Berni Puig pinta un mural amb els colors dels fils de les teles de l'antiga fàbrica Roca Umbert

Granollers

Teresa Terradas

El nou mural que Berni Puig ha pintat aquests dies a la façana del carrer Lluís Companys de Roca Umbert de Granollers, *Tint*, remet directament al passat tèxtil de l'antiga fàbrica. L'artista de Castellbell i el Vilar (el

Bages) ha pres com a punt de partida els colors dels fils amb què es feien les teles de Roca Umbert per pintar una paret de 30x10 amb grans quadrats de diferents gammes de colors, des dels vermells fins al blau, verds o marrons. "Hem intentat plasmar a la paret tota la gamma cromàtica que havien fet

servir a l'antiga fàbrica com si fos una mena de memòria històrica del lloc", va explicar l'artista mentre enllestia la feina aquest dimarts a la tarda.

El treball és fruit d'una recerca prèvia, que va portar Puig a l'Arxiu Municipal de Granollers. "Allà vam trobar tot tipus d'informació,

classificacions dels tipus de teixits i dels diferents fils que utilitzaven, com es tenyien i tots els ingredients que feien servir per fer els colors. En definitiva, hi havia tot un historial preciós", va comentar. D'aquest historial van extreure les tres gammes cromàtiques que aquests dies ha plasmat a la paret de Roca

Umbert. "Vaig agafar aquests colors perquè encaixaven molt els tons, són els que ens van interessar més."

El mural segueix la línia d'altres treballs de l'artista en què el color pren tot el protagonisme. "És la meua manera de treballar des de ja fa uns anys, el color és el més important del mural perquè si hi posés alguna figura se'n distorsionaria una mica el significat, per tant, sempre utilitzo la mateixa forma, uns quadrats." L'obra es completa amb uns números que són els que portaven els colors originals i que va trobar a l'arxiu. "Estan escrits a sobre de les pastilles de color", apunta.

El nou mural s'emmarca en la reforma de l'espai exterior de Roca Umbert i de la museització de La Tèrmica, finançada pels fons Feder. Alhora, *Tint* forma part del projecte d'art urbà "Murs que parlen" que impulsa l'Ajuntament de Granollers des del 2006.

Berni Puig, format en il·lustració i gravat, té una trajectòria marcada per una progressiva síntesi del concepte i formalitat de l'obra i del procés artístic. Es fonamenta sobretot en l'ús de geometries i colors equilibrats. Puig ha guanyat una quinzena de beques i premis convocats per institucions catalanes i espanyoles, ha participat en una desena llarga de festivals de muralismes, i ha realitzat exposicions individuals i algunes de col·lectives. Puig resideix al Konvent de Cal Rosal i ha fet altres murals en els quals recupera el passat cromàtic dels espais.

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Els músics d'una orquestra sense identificar

Granollers
En aquesta fotografia d'autor desconegut s'hi poden veure els músics d'una orquestra sense identificar. No se'n coneix cap detall ni tan sols de quin any és la fotografia ni on es va fer. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània, poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Una cursa de motos a l'antiga carretera de Granollers

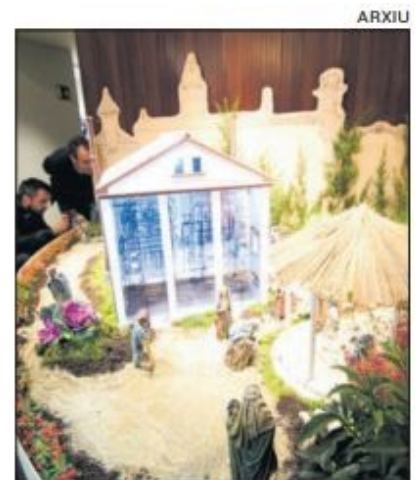
Granollers
En aquesta fotografia de Francesc Gorgui hi surt una cursa de motos a l'antiga carretera de Granollers. No se sap de quan és ni qui són els corredors. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània, poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

L'Arxiu inaugura una exposició sobre Roca Umbert al vestíbul de l'ajuntament

Evocant la fàbrica Roca Umbert és el títol de la nova exposició de l'Arxiu Municipal de Granollers (AMGr) al vestíbul de l'edifici de l'ajuntament a la Porxada. A partir de divendres i fins a l'1 de març s'hi exposaran un conjunt de fotografies per recordar la fàbrica tèxtil més important que ha tingut la ciutat, i coincidint amb la inauguració de la nova museïtzació de la Tèrmica i el conjunt fabril el 13 de desembre. Roca Umbert va ser tota una institució industrial durant més de 85 anys, i a inicis del segle XXI ha esdevingut un centre cultural, artístic i tecnològic. ✽

El pessebre, dedicat a la Tèrmica

El tradicional pessebre del vestíbul de l'Ajuntament es dedicarà enguany a la Tèrmica, que farà una jornada de portes obertes, ara museïtzada, els dies 15, 16 i 17 de desembre. El pessebre, per la seva banda, és una maqueta de l'artesà Ramon Aumedes, del taller Sarandaca, que es podrà visitar fins al 5 de gener, de dilluns a divendres, tot el dia, i caps de setmana i festius desembre, de 17 a 20 h. Els dies 24 i 31 de desembre, de 10 a 13 h, i romandrà tancat els dies 25, 26 de desembre i 1 de gener. La planta baixa de l'Ajuntament també acollirà l'exposició de l'Arxiu Municipal de Granollers dedicada enguany a la fàbrica de Roca Umbert, i que es podrà veure fins a l'1 de març. I com a activitat complementària, Can Jonch acollirà l'11 de desembre (17.30 h) la tertúlia *Quan la fàbrica treia fum*, amb la participació de persones que van treballar a la fàbrica de Roca Umbert. ✽

OBRA DE RAMON AUMEDES

UNA MIRADA AL PASSAT

Festa de santa Llúcia

Ballada de sardanes a la plaça de la Porxada el 13 de desembre de l'any 1934, en la celebració de santa Llúcia.

Al fons veiem l'Ajuntament, encara amb els desperfectes pels Fets d'Octubre ocorreguts dos mesos abans.

Fotografia: Josep Bosch i Plans / Col·lecció Josep Garrell i Soto / AMGr

ARXIUGR

L'artista Berni Puig pinta un mural a Roca Umbert amb els colors de l'antiga fàbrica tèxtil

Una de les façanes de Roca Umbert Fàbrica de les Arts de Granollers s'ha transformat, fa uns dies, en un mural. L'artista Berni Puig ha pintat a la façana del carrer Lluís Companys

el mur titulat TINT. Un mural que reproduïx de manera artística la paleta de colors dels fils amb què feia les teles l'antiga fàbrica tèxtil de Roca Umbert, des de fa anys convertida en fàbrica de creació i difusió cultural i audiovisual. És un reflex fidel de tres cartes de colors de l'antiga fàbrica tèxtil perquè preserva l'ordre i la paleta exactes de la documentació original trobada durant una visita al Fons Roca Umbert de l'Arxiu Municipal de Granollers.

El mural conté anotacions, com ara els números de sèrie dels colors, en un to més lluminós, la qual cosa proporciona una informació detallada sobre els colors utilitzats en la producció tèxtil.

Aquest mural s'emmarca en la reforma de l'espai exterior de Roca Umbert i de la museïtzació de la Tèrmica, finançada pels fons FEDER. Alhora, TINT, forma part del projecte d'art urbà "Murs que parlen" que impulsa l'Ajuntament de Granollers des del 2006.

Evocacions de l'antiga fàbrica

L'exposició de l'Arxiu Municipal mostra fotografies d'entre els anys 30 i 90

Granollers

EL 9 NOU

Coincidint amb la reobertura de la Tèrmica, l'Arxiu Municipal de Granollers ha preparat al vestíbul de l'ajuntament una exposició que evoca el passat de Roca Umbert amb fotos d'entre els anys 30 i 90. A la mostra, fins a l'1 de març, s'hi poden veure imatges del final de la Guerra Civil, quan va ser parcialment destruïda i cremada –després de ser col·lectivitzada amb el nom d'Espartacus durant la guerra–; de la dècada dels 50, amb vistes aèries que permeten veure l'espai que ocupava, i de l'interior, com ara la nau dels aprestos amb les màquines plegadores i les peces de roba; dels anys 60, amb tota la rastellera de telers d'on sortien grans

Treballadores de Roca Umbert als anys 60

quantitats de teixits amb els quals es produïen productes com ara bates, jocs de taula, llençols...; dels 70, amb la imatge de la vaga de treballadors en protesta pel tancament, i de principis dels 90, quan Roca Umbert va aturar l'activitat de manera defini-

tiva. La fàbrica va tancar les portes el juny de 1991 i fins al 1993 el complex es va mantenir amb pocs treballadors per vendre la maquinària i la roba encara existent.

L'exposició es complementa amb més fotografies projectades en pantalla, amb vis-

tes del complex industrials en diferents èpoques i de treballadors i treballadores que l'han fet funcionar al llarg dels anys.

D'altra banda, el Document del Mes també fa memòria d'un element històric de la fàbrica, com és un mostrari de fils de Roca Umbert de les dècades dels 70 i 80, agrupats per colors i gammes, el mateix que ha inspirat Berni Puig a l'hora de pintar un mural en una façana de la fàbrica.

A més, la propera tertúlia de l'Arxiu, "Quan la fàbrica Roca Umbert treia fum", dilluns a 2/4 de 6 de la tarda a Can Jonch, comptarà amb antics treballadors que l'any passat van explicar el seu testimoni en unes entrevistes fetes per Roca Umbert dins el projecte "Les veus de la fàbrica".

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Un grup de nois als jardins de l'antic parc de l'Estació

Granollers

En aquesta fotografia es veu un grup de nois als jardins de l'antic parc de l'Estació de Granollers. No se sap qui són ni quan es va fer. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània, poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

El temps dels 230 telers en moviment

L'Arxiu Municipal de Granollers (AMGr), que ha col·laborat en el projecte de museització de la Tèrmica amb la recerca i cessió de documents, ha volgut també donar la benvinguda al nou equipament de patrimoni industrial tot dedicant-li la nova exposició del vestíbul de l'edifici de l'ajuntament de la Porxada. Així, l'AMGr evoca el passat de Roca Umbert a través de fotografies d'entre els anys 30 i 90, una història que també dona la benvinguda a la Tèrmica en un dels dos itineraris concebuts per a la seva visita.

La fàbrica més important de la ciutat durant la primera meitat del segle XX –i un referent del sector tèxtil català– va ser fundada per Josep Umbert i Ventura l'any 1871 a Sant Feliu de Codines. El 1904, arran de l'ampliació del negoci, es va començar a construir la fàbrica al carrer Enric Prat de la Ribera –llavors carrer la Creu– i es va anar ampliant a mesura que augmentava la producció tèxtil. De fet, Roca Umbert va arribar a fer funcionar 230 telers mecànics i 4.000 fusos de filar. El gran complex fabril, que comptava amb les seccions de filatura, teixits, i tints i acabats, tenia també altres departaments i tallers per garantir el funcionament i el manteniment de la fàbrica, així com serveis per a la plantilla, com la Casa Cuna –una escola bressol–, i el cosidor, per a l'aprenentatge de la confecció, així com un economat.

L'exposició mostra imatges del final de la Guerra Civil, quan va ser parcialment destruïda i cremada arran de l'estratègia de terra crema en la retirada dels republicans –després de ser col·lectivitzada amb el nom d'Espartacus durant la guerra–; de la dècada dels 50,

LA MAQUINÀRIA Vista de la nau als anys 60 amb el cap de secció al mig dels telers, anomenats 'de revòlver'

amb vistes aèries que permeten veure l'espai que ocupava, i de l'interior, com ara la nau dels aprestos amb les màquines piegadores i les peces de roba; dels 60, amb tota la rastellera de telers d'on sortien grans quantitats de teixits amb els quals es produïen productes com ara bates, jocs de taula, llençols, roba texana...; dels 70, amb imatges de la vaga dels treballadors en protesta pel tancament –el 1978 va perdre bona part de la producció i el gruix de la plantilla–, i de principis dels 90, quan Roca Umbert aturava l'activitat de manera definitiva –l'estiu de 1991–.

Fins al 1993, de fet, el complex es va mantenir amb pocs treballadors per vendre la maquinària i la roba encara existent. De fet, la central tèrmica es va salvar de la venda de maquinària, la qual cosa

ara ha permès que sigui un espai únic per explicar el procés de creació d'energia al complex fabril.

L'exposició es complementa amb més fotografies projectades en pantalla, amb vistes del complex industrial en diferents èpoques i dels treballadors que l'han fet funcionar al llarg dels anys.

Ara, fàbrica de les arts

A finals de segle XX, una tercera part de la superfície de la fàbrica es va municipalitzar i el 2003 es va aprovar el pla d'usos del projecte de la fàbrica de les arts, el full de ruta per a la rehabilitació i reconversió de 21.000 metres quadrats d'un recinte que acull la biblioteca (2006), La Troca i els bucs d'assaig (2008), la sala de concerts Nau B1 (2010), l'Espai d'Arts, el Centre d'Arts en Moviment i el Centre Audiovisual. ✱ M.E.

AMGR / CESSIÓ DE MARCEL LÍ CAMATS

Activitats paral·leles

TERTÚLIA AMB ANTICS TREBALLADORS

Per completar l'exposició, l'AMGr ha organitzat també una tertúlia amb el títol *Quan la fàbrica Roca Umbert treia fum*, que es farà dilluns (17.30 h) a Can Jonch i que comptarà amb antics treballadors que l'any passat van explicar el seu testimoni en unes entrevistes fetes per Roca Umbert que ara s'integren al projecte de fonts orals *Les veus de la fàbrica*. A més, el Document del Mes de desembre de l'Arxiu és un mostrari de fils de Roca Umbert de les dècades dels 70–80, agrupats per colors i games, que ha servit per inspirar l'obra que l'artista Berni Puig ha pintat a la façana de la impremta municipal.

XAVIER SOLANAS

Oberta fins a l'1 de març

L'exposició de l'AMGr es va inaugurar divendres, just abans de l'encesa de les llums de Nadal. A partir d'ara, i fins a l'1 de març, es podrà visitar de dilluns a divendres, de 9 a 20 h. Els caps de setmana i festius de desembre, els dies 2 i 3, 6, 8, 9 i 10, 16 i 17, 23 i 30, de 17 a 20 h, i els dies 24 i 31, de 10 a 13 h. Els dies de Nadal, Sant Esteve i Cap d'Any romandrà tancada.

El testimoni dels treballadors, en viu i en audiovisuals

Un dels itineraris museístics de la Tèrmica posa l'accent en les vivències dels antics treballadors de la fàbrica tèxtil, recollides per a l'arxiu de memòria oral de la ciutat i alhora per als audiovisuals que condueixen una de les sessions de visita de l'espai.

Per poder sentir aquests testimonis de primera mà, l'Arxiu Municipal de Granollers va organitzar dilluns una tertúlia amb Enrique Lloret, que treballava en el manteniment i també a la Tèrmica; Josep M. Jané, al laboratori; Marcel·lí Camats, a l'administració; Emili Coma, al manteniment mecànic, i Carles Garriga, que estava al magatzem de l'antiga Roca Umbert. ✽

Un passat ben present

El cicle Les Tertúlies de l'Arxiu va acollir una sessió dedicada a l'antiga Roca Umbert

Granollers

Paco Monja

Can Jonch de Granollers va acollir dilluns a la tarda una nova sessió del cicle Les Tertúlies de l'Arxiu. En aquesta ocasió, i tot aprofitant que la Tèrmica de Roca Umbert ha reobert les seves portes aquest dimecres, tot el que té a veure amb la desapareguda fàbrica tèxtil granollerina ha estat novament recordat a través de diverses propostes.

Entre aquestes, cal destacar una tertúlia que sota el títol "Quan la fàbrica Roca Umbert treia fum" va comptar amb la participació de sis persones que van treballar en l'empresa en diverses èpoques i seccions. Hi van participar Enrique Lloret Ruiz (Lúcar, Almeria, 1956), Josep M. Jané Altimiras (Sabadell, 1947), Marcel·lí Camats Sala (Monistrol, 1943), Emili Coma Puig (Ribes de Freser, 1947), Modest Pou Quintana (Granollers, 1948), Ricard Caussa Moreno (Granollers, 1929) i Herminia Jubany Berga (Granollers, 1936). Els seus testimonis passaran a formar part, segons va recordar la coordinadora de les tertúlies Laura Casanovas, de l'Arxiu Municipal sobre una empresa fundada l'any 1904 per Josep Umbert Ventura que va tancar les seves portes finalment l'any 1991.

Com ja és conegut, l'any 1994 bona part de l'espai que ocupava l'empresa en l'àmplia zona de Tres Torres va ser adquirit per l'Ajuntament. Amb uns quants terrenys, el principal actiu estava representat per la fàbrica tèxtil amb tots els elements que la caracteritzaven: xemeneies, diverses naus amb centenars de telers, tallers mecànics, oficines, laboratori, dispensari mèdic, així com diversos nuclis dedicats al tint, acabats, aprestos, encolat, control, magatzems... Un cop comprada l'empresa per l'Ajuntament, des de fa uns anys Roca Umbert

Els participants en la tertúlia de dilluns a Can Jonch

La vinculació amb la ciutat

P.M.

El mecànic Emili Coma va explicar que va entrar a la fàbrica per fer una reparació d'una hora i mitja com a mecànic de Premses Camp i s'hi va quedar 13 anys, els darrers que Roca Umbert va estar activa. La resta de testimonis van anar més enllà de l'espai de La Tèrmica per recordar el seu pas per -cas del químic i directiu Josep Maria Jané- pel laboratori i la tasca que va fer fent traduccions dels acabats nous que arribaven amb patents angleses.

Amb moltes anècdotes per explicar i riques experiències professionals tots ells, el tècnic de control de qualitat del procés de fabricació, Modest Pou, va considerar com a nefasta la gestió realitzada els darrers anys per l'empresari Gabriel Buixó, fet que també van ratificar alguns dels assistents a la tertúlia. Per la seva part, Ricard Caussa va recordar l'atracament que van perpetrar l'any 1948 set persones que es van endur unes 70.000 pessetes, fet pel qual durant uns anys els administratius van passar a anar acompanyats per la Guàrdia Civil quan anaven a buscar la setmanada al banc.

Herminia Jubany, que va entrar a treballar amb 14 anys i va fer d'ordidora, va comentar

que "va passar vuit anys a l'empresa, que va viure bones experiències i que hi va anar perquè hi havia calefacció". Durant la tertúlia amb els assistents, Toni Cornellas, que va fer d'administratiu, va recordar la importància que va tenir en l'entramat social i polític durant molts anys l'empresa Roca Umbert; la desfeta que va suposar el II Pla d'Actualització i Regulació del Sector Tèxtil de Procés Cotoner que va acabar amb l'acomodament de 411 treballadors el 31 de maig de 1978 després del tancament dels treballadors els dies previs a Nadal de 1977; la importància que va tenir el moviment sindical en tot el procés final de la fàbrica, i la tragèdia final que va suposar el seu tancament per a moltes famílies que pensaven, com es deia aleshores, que a Roca Umbert tindrien feina per a tota la vida.

Conscients de la importància patrimonial que té La Tèrmica, a la tertúlia es va remarcar l'oportunitat perduda que ha representat per a la ciutat no haver conservat més elements de la fàbrica: telers, eines, maquinària especial, material d'oficines i laboratori, roba, etc., material que hauria pogut complementar La Tèrmica i servir per recordar el passat tèxtil de la ciutat.

esdevé un espai que acull diverses activitats socials, culturals i empresarials, la majoria centrades en el sector audiovisual.

L'actual Roca Umbert

Fàbrica de les Arts està constituïda per unes quantes naus que s'han anat rehabilitant els darrers anys per acollir la biblioteca, el bar La Troca, el Centre de les Enti-

tats, l'espai de *coworking*, les seues de Ràdio Granollers i de VOTV, una sala de concerts, els diversos espais culturals i tallers amb els quals compta... Encara amb uns quants

metres quadrats per rehabilitar, La Tèrmica i el refrescador que la complementa constitueixen, sens dubte, el principal element patrimonial industrial que es conserva de l'antiga fàbrica tèxtil.

Convertida en el cor que feia bategar tota la fàbrica en la seva època més moderna, La Tèrmica permet conèixer l'evolució de l'ús del combustible o els diferents recursos que es van utilitzar per poder crear energia pròpia, així com reflexionar -segons assenyalen des de l'Ajuntament- sobre la història de l'energia i com encaran les transformacions energètiques del futur. Construïda l'any 1951, va ser una resposta enginyosa a la demanda energètica de la fàbrica tèxtil limitada pels talls elèctrics de la postguerra.

LA TÈRMICA, TERRITORI DE FOGONERS, MECÀNICS I CALDERERS

Com es va posar de manifest durant la tertúlia, La Tèrmica era un territori de fogoners, mecànics i calderers en el qual treballaven relativament poques persones en condicions força dures. Era un lloc tancat i sense gaires espais oberts, va recordar l'Enrique Lloret, "en el qual tot s'havia de controlar amb precisió, especialment la pressió de les canonades". Enrique, que va treballar en aquest espai durant un any al torn de nit, va recordar, entre d'altres, a qui va ser el seu encarregat, Pere Gros, conegut com el *Peret de La Tèrmica*.

Amb relació a aquesta instal·lació, Marcel·lí Camats, que va entrar a treballar a la fàbrica de Roca Umbert de Monistrol el 1958 i que ha estat lligat a aquesta empresa laboralment fins la jubilació com a empleat de l'Ajuntament, va dir que després del tancament definitiu l'any 1993 i com a encarregat del control i cuidador del recinte, va tenir especial interès a tancar amb cadernats i cadenes l'accés a la Tèrmica, "per tal de protegir-la i que no s'enduguessin res, ja que les persones que van desmantellar la fàbrica anaven a sac". Marcel·lí va assenyalar igualment que sí que es van endur un rellotge que mesurava la pressió des de l'exterior.

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Un grup de persones en un envelat desconegut

Granollers
En aquesta fotografia de Francesc Gorgui es veu un grup de persones en un envelat. No se sap qui són, ni on és ni quan es va fer. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània, poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

FRANCESC GORGUI

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Una festa religiosa en una població sense identificar

Granollers
En aquesta imatge del fotògraf granollerí Francesc Gorgui (1904-1986) s'hi veuen diverses persones en una festa religiosa. No se sap en quina població ni quin any es va fer. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenen dades d'aquesta instantània, poden posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

TRADICIÓ UNA EDICIÓ MARCADA PEL RECORD DELS INICIS

40 anys de Blaus i Blaus

40

La Festa Major de Blaus i Blaus va viure enguany una edició especial per commemorar el 40è aniversari. Les dues colles van voler recordar els seus orígens amb museus i visites als objectes que recorden les quatre dècades d'història, així com l'Arxiu Municipal va organitzar també una mostra fotogràfica i una tertúlia per fer memòria dels inicis del reeixit model festiu granollerí. Blaus s'endua l'edició dels 40 anys, marcada per actes multitudinaris, bols imaginatius i la reivindicació de les dues juntes d'organitzar la festa autogestionada més gran del país. Sobre la taula hi ha repensar-ne aspectes. ✽

26

RESUM DE L'ANY

1r SEMESTRE 2023

L'Esbart Dansaire cedeix el seu fons documental a l'Arxiu Municipal de Granollers

Granollers presenta un pla estratègic per reactivar el sector cultura i creatiu

T Milnotes estrena al TAG un muntatge de gran format, la

LITERATURA I MEMÒRIA 'I EL CEL ENS VA CAURE AL DAMUNT'

Albert Forns reconstrueix el bombardeig en un llibre coral

Coincidint amb el 85è aniversari del bombardeig del 31 de maig a Granollers, l'escriptor Albert Forns presentava el llibre *I el cel ens va caure al damunt* (Edicions 62), en què l'autor reconstrueix minut a minut aquell dia quan a les 9.05 h l'aviació feixista va deixar caure quilos de metralla contra la població civil. Ho fa en tercera persona, entrellaçant les històries reals de 20 personatges que van viure aquell dia sagnant

i el testimoni dels quals ha recuperat, en bona part, gràcies a la feina de l'Arxiu Municipal de Granollers, que disposa de prop d'una seixantena d'entrevistes a supervivents –les darreres 18 gravades després de la crida el 2019 de la campanya *Contra l'oblit*–. El llibre pretén mostrar la tragèdia de la guerra en clau catalana, acostumats, diu Forns, a veure com els bombardejos afecten altres punts del món. ✽

La secció dedicada a fotos de l'Arxiu Municipal de Granollers de la qual es desconeix l'autor, el moment o el lloc en què es van fer o el nom dels pro-

tagonistes que hi apareixen ha publicat un total de 120 imatges des del 23 d'abril del 2021 fins al 22 de desembre de 2023. En aquest temps, un total de

109 persones han donat dades per documentar les fotografies encara que fos parcialment i s'han recollit dades de 69 fotografies.

Memòria gràfica recuperada

La publicació d'EL 9 NOU ha aportat dades de 69 fotografies de l'Arxiu Municipal de Granollers

Equip de bàsquet infantil, 1967

Granollers Entrenador: Francisco Casals (Paquito). Jugadors identificats: Drets: ?, ?, ?, Paco Muntaner (Granollers), ?. Ajupits: Lluís Valls, ?, ?, i Pere Barneto (la Garriga).

Atletic del Vallès, anys seixanta

Granollers Drets: Galbany, Puigdollers, Josep López, Murtró, Martínez, Miquel Sauri, Pere Lleonart i Vila. Ajupits: ?, Insa, Alejandro Paniagua, Joan Isern, Andrés Castaño i Jaume Masterer.

Entrenament d'handbol al pavelló municipal (1965-1970)

Granollers Josep Llavina (Sta. M. de Palautordera), Garcia i Joan Ribell Roca.

Equip de tennis taula al pati del Casino (1968)

Granollers Torneig de festa major. D'esquerra a dreta: Josep Sánchez, Miquel Pujadas, Eusebi Rius, Isidre Estrada -delegat- i Mariano Cortés.

Nois de l'escola Educador (1958-1960)

Granollers Retrat d'un grup de nois al mig de la pista del carrer de Tetuan. Drets: Grau, Gurri, Maspons, Josep Gutinell i Lorente. Ajupits: Bellot, Gallego.

Sardanes a Santa Eulàlia (1955-1957)

Santa Eulàlia de R. Placeta davant de la rectoria de Santa Eulàlia, a la Sagrera. D'esquerra a dreta: Consol Danti, Francesc Cladellas Ciscu, Maria Molins, Maria Assumpció Gol i Rosa Sayol.

POU SALVADOR CASANOVA / FOTOGRAFIA DE L'ESPRESSO

Homenatge a Miquel Vilà i Ferrer (novembre 1973)

Granollers Presentació al Casino de la colla infantil Saltiró de l'Agrupació Sardanista en l'homenatge al mestre Miquel Vilà, músic i compositor de sardanes. Acte presentat per Salvador Casanova. Jordi Cuquet, Josep Bassa, Carme Llobet, Montserrat Fageda, Rafaela Gironella, Laura Gorchs, Núria Llobera, Carles Roquet, Pep Riera i Pep Noguera

ESTIU GIRONELLA

Treballadores de Roca Umbert (maig 1979)

Granollers Treballadores de la sessió dels polidors barrejada amb la dels telers. Dretes: Pilar Falgàs, Conxita Serra Corbera, Teresa Serra, Adela Requena, Núria Many Penedès, ?, ?, Emília, Paquita Plans, ? Ajupides: Francisca Riera Junqueras (de Palou), Quimeta Folch, Miguelito de Canovelles i Maria.

FRANCISC ORDELL

Aplec de Sant Valerià de Lliçà d'Amunt (1959)

Lliçà d'Amunt D'esquerra a dreta: Santi Jiménez, Francesc Padró, Bernat Segura (amb corbata), M. Rosa Manent, 4 noies filles dels amos de Ca l'Estapè de Lliçà d'Amunt, Joan Relats i Ramon Puig. A sota ajupit, Covaleda?. El noi de la dreta, dret i amb camisa arremangada i corbata és Ramon, de cal Forner; el seu pare tenia el forn de Lliçà d'Amunt.

ESTIU CASANOVA / FOTOGRAFIA DE L'ESPRESSO

Grup infantil de l'Esbart Dansaire al parc Torras Villà (1984-1985)

Granollers Drets, d'esquerra a dreta: Berta Castell, Gemma Tuset, Gemma Puig, Núria Corbera, Noèlia Lafuente, Mercè Rovira, Anna Farrés i Estel Llobet. A baix, també d'esquerra a dreta: Xavi Portell, Joaquim Nogueira, David Martínez, Lourdes Dil, ?, Mariona Rovira, ?, ?.

FOTOGRAFIA DE L'ESPRESSO

Cantada de Caramelles. 22 d'abril de 1973

Lliçà d'Amunt Cantada de Caramelles del cor infantil d'Amics de la Unió, dirigit per Pelegrí Bernal, al jardí d'una casa particular de Lliçà d'Amunt. Darrere: ?, Anna M. Bataller Mundet, Antònia Piñol, Pepi Rueda. A la primera fila, a la dreta, Antonio Rueda, nena Estruel, germans Garrell, noia Kesmar i germans Martínez

FRANCISC ORDELL

Equip de futbol al camp prop de Can Gurri (1958-1959)

Lliçà de Vall Drets: Isidre Grau, de Parets; Minguet, Regio, Sebastià Compte Grau, un noi que li deien el Murcià, porter; Pere Bertran, de Can Forso; un noi que era de les Torres, Juan Castro, i Joan Puig Grau, de Can Dolfó. Ajupits: Jacint Nadal Ramón, Cintet; Jaume Gorina Cot, un noi també de les Torres; Miquel, Josep Grau, el Txelles; Vicenç Carreres i un noi de les Torres.